

İstismar Kuşkusunu Duyulduğunda Neler Yapılmalıdır?

Öğretmenlerin istismar olayından kuşku duymaları durumunda, kesin tanı ve değerlendirme yapılması için, çocuğu bulunan ilde çocuk koruma birimi/merkezi varsa bu birime/merkeze, yoksa en yakın hastanenin acil servisine yönlendirmeleri gerekir.

Bu durumda yönlendirilen merkez ya da hastanede istismarın tanısı konulur ve hastane ya da merkez tarafından savcılığa bildirimde bulunulur.

Eğer istismar olayı akut (yeni olmuş), çocukta gözle görülür bulgu ya da çocuğun anlattığı öykü varsa, yani kesin istismar durumu gerçekleşmişse, öğretmen okul yönetimine durumu bildirmeli, ancak yönetim hemen harekete geçmezse, kendisi savcılığa suç duyurusunda bulunmalıdır.

DİKKATLİ BİR EĞİTİMCİ FARK EDEBİLİR,

ÖĞRENCİSİNİN KORUNMASI VE REHABİLİTE EDİLMESİ İÇİN GEREKLİ BAŞVURULARI YAPARAK BU SUÇA ENGEL OLABİLİR

EĞİTİM SEN

Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası

Engel Olmak Elimizde

ÇOCUKLARIN CİNSEL İSTISMARI

Değerli Eğitim Emekçisi

Cinsel istismar, çocuğa kendisinden yaşça ya da gelişimsel olarak daha olgun biri tarafından cinsel doyum amaçlı gerçekleştirilen her türlü eylemi içerir. Çocuğun cinsel istismarı evrensel bir halk sağlığı sorunudur. Ancak yaşanan istismarların çoğu kayıtlara geçmediğinden sorunun boyutları tam olarak bilinmemektedir. Uzmanlar resmi kayıtlara geçen vaka sayısının buz dağının sadece görünen kısmı olduğunu dile getirmektedir.

Çocukları cinsel olarak istismar eden kişiler, genellikle çocuğun tanıdığı ve güven duyduğu kişilerdir. Bu durum, istismarcının çocuğa yaklaşmasını kolaylaştırır ve çocuğun yaşadığı istismarı açıklamasında engelleyici bir durum oluşturur. Çocuk kendisine inanılmayacağı, istismarcıyı korumak, istismarcının tehdidi ve söylerse artık onun tarafından sevilmeyeceği gibi düşüncelerle istismarı açıklamaktan kaçınabilir.

Bu nedenle ailelerin ve çocuklarla çalışan meslek gruplarının istismarı fark etmede bilinçli ve duyarlı yaklaşımları, cinsel istismarın önlenmesi ve yaşanan olayların açığa çıkartılarak çocuğun korunması ve iyileştirilmesi bakımından önemlidir. Özellikle öğretmenler, bu konuda kritik bir rol oynayabilirler.

En son Siirt'te ilköğretim öğrencisi kız çocuklarına yönelik istismar olayının rehber öğretmen sayesinde ortaya çıkartılması, istismarın önlenmesi ve açığa çıkarılmasında öğretmenlerin önemini bir kez daha göstermiştir.

Buradan hareketle sendikamız, siz değerli eğitim emekçilerine çocuk istismarının önlenmesi açısından önem taşıyan birkaç noktayı anımsatmak istemektedir.

Çocukların Cinsel İstismara Maruz Kaldığı Nasıl Fark Edilebilir?

Cinsel İstismara Maruz Kalmış Çocukların Davranış Değişiklikleri:

✓ Cinsel istismar yaşamış çocuklarda hem yaş dönemine uygun olmayan ve yaşının gerisinde davranışlar hem de saldırgan davranışlar görülebilir.

✓ Akran grubu ilişkilerinde güçlükler yaşanabilir.

✓ Cinsel dışı vurum davranışlarında artış gözlenebilir. Örneğin çocuk kendi yaşına uygun olmayan cinsel içerikli kelimeler kullanabilir veya davranışlar sergileyebilir.

✓ Çocuk, kendine ve başkasına cinsel amaçlı dokunuşlarda bulunabilir.

✓ Çocuk kendisine dokunulmasından, karşı cinsten kişilerle yalnız kalmaktan korkabilir.

✓ Okulöncesi çocuklarda, huzursuzluk, huysuzluk, sık ağlama, uyku problemleri, iştah problemleri, korkular, altına kaçırma, bebeksileşme, anneye yapışma görülebilir.

✓ İlköğretim çağındaki çocuklarda ise; yine korkular, uyku bozuklukları, iştah sorunları, keyifsiz bir ifade ile birlikte içe kapanma, gece işemeleri, kaka kaçırma, sessizleşme, arkadaş ilişkilerinden uzaklaşma, dalgınlık, okul başarısında düşme, o zamana kadar var olan kişilik özelliklerinden farklı bir kişilik özelliği gösterme, dalgınlıklar, olayın tekrar tekrar aklına gelmesi ile birlikte oluşan dikkat dağınıklığı, odaklanmada zorluk görülebilir.

Çocukları Cinsel İstismardan Koruma İçin Neler Yapılabilir?

✓ Çocuklara bedenlerinin kendilerine ait ve özel olduğu, kimsenin zorla ve istemediği şekilde dokunamayacağı öğretilmelidir.

✓ Yakınlık istemediğinde çocukların "hayır" deme hakkına sahip olduğu öğretilmelidir.

✓ Çocuğa iyi ve kötü dokunuşların ne olduğu öğretilmelidir.

✓ Çocuklar, ana babalar ve öğretmenler arasındaki iletişim kanallarının sürekli açık olması sağlanmalıdır. Bu iletişim kanallarını açık tutmada sınıf öğretmenleri ve rehber öğretmenler önemli rol oynayabilir.

✓ Çocuk herhangi bir istismar durumuyla karşılaştığında onu dinlemek ve duygularını anladığımızı hissettirmek önemlidir. Çocuğun özgürce konuşmasına izin verecek bir ilişki kurmak ve ortam sağlamak gerekir.

✓ Çocuğa ona inandığımız duygusunu vermek önemlidir.

✓ Çocuğun anlattıklarını abartılı tepkiler vermeden dinlemek gerekir.

✓ Çocuğun varsa suçluluk duygularını anlatmasına izin vermek gerekir. Bunun onun hatası olmadığını vurgulamak önemlidir.

✓ Çocuğa bu konuyu paylaştığı için duyulan memnuniyet dile getirilmeli ve konuşmasının doğru bir davranış olduğu vurgulanmalıdır.

✓ Çocuk Koruma Kanunu gereğince öğretmenlerin çocukların istismar edildiğine tanıklığı durumunda yargı yolunun açılması gerekmektedir. Öğretmenlerimizin bu konudaki yasal sorumluluklarına ilişkin farkındalıklarının arttırılması önemlidir.

✓ Üniversite hastanelerinde bulunan Çocuk Koruma Birimleri/Merkezleri ve Çocuk İhmalini ve İstismarını Önleme Derneği vb. gibi kurumlar ile eğitim kurumları arasında birlikte çalışma anlayışı geliştirmek, hem cinsel istismarı önleme hem de cinsel istismara maruz kalmış çocuğa uygun yardımı sunma açısından yararlı olacaktır.

✓ Bunların yanı sıra eğitim kurumlarında çocuklarla toplumsal cinsiyet konusu tartışılmalı ve bu konuda farkındalık yaratmaya çocukluktan itibaren başlanmalıdır.

✓ Çocuklara yönelik cinsel istismar konusunda duyarlılık sergilenirken esas amacın çocuğun yararı ve korunması olduğu unutulmamalıdır. Bu nedenle çocuğun ve aynı zamanda ailenin ikincil örselenme yaşamamasına özen gösterilmelidir.